

## POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **M.C i W.R.**

skazanych z art. 286 § 1 k.k., art. 296 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 17 stycznia 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego M.C. o wyłączenie od udziału w sprawie SSN Adama Rocha

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności

**postanowił:**

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha od udziału w sprawie M.C. i W.R. prowadzonej pod sygn. akt IV KK 458/24.**

## UZASADNIENIE

Pismem z dnia 3 grudnia 2024 r. obrońca skazanego M.C. złożył wniosek o wyłączenie SSN Adama Rocha od rozpoznania sprawy zawisłej przed Sądem Najwyższym pod sygn. akt IV KK 458/24. Obrońca podniósł, że podstawą wniosku o wyłączenie jest ujawnienie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności tego sędziego, związanych z powołaniem Adama Rocha, wcześniej prokuratora awansowanego przez Prokuratora Generalnego-Ministra Sprawiedliwości na Zastępcę Prokuratora Regionalnego w Katowicach, z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami

ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o KRS i innych ustaw do byłej Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, „której szeregi zasiliał do momentu likwidacji Izby w lipcu 2022 r.”, a obecnie sędziego orzekającego w Izbie Karnej.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Wniosek jest zasadny, a więc w niniejszym postępowaniu zaistniały podstawy do wyłączenia sędziego Adama Rocha od rozpoznania kasacji w sprawie IV KK 458/24. W sposób oczywisty wynikają one ze stanowiska wyrażanego dotychczas w orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącego sposobu pojmowania wymogu bezstronności sędziego Sądu Najwyższego (por. uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw”. Taka sytuacja dotyczy sędziego Adama Rocha.

Co więcej podkreślono tam, że „powołanie do Sądu Najwyższego jest zawsze pierwszym powołaniem na urząd w tym Sądzie, wymaga więc spełnienia szczególnych warunków i dochowania procedur, w których rzeczywiście można zweryfikować kompetencje kandydata, także z punktu widzenia jego cech istotnych dla zachowania niezawisłości i bezstronności. Brak takiej weryfikacji i brak transparentności procesu powołania, którą charakteryzowały się przeprowadzone konkursy, tworzą stan niepewności i rodzaj podejrzenia o polityczne motywacje decyzji nominacyjnych. Wyklucza to spełnienie obiektywnych warunków postrzegania tak nominowanych osób jako bezstronnych i niezawisłych. Tym bardziej, że chodzi o powołania do sądu ostatecznej instancji, mającego kompetencję do uchylania prawomocnych orzeczeń sądowych i dokonywania wiążącej wykładni prawa, którego orzeczenia nie podlegają już efektywnej kontroli, pozwalającej na weryfikację, czy spełnione zostały warunki bezstronności i niezawisłości sądu, w

składzie którego biorą udział osoby powołane na urząd sędziego Sądu Najwyższego w wadliwej procedurze”.

Należy nadto podzielić stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z 18 lipca 2023 r., IV KZ 19/23, wskazujące, że sędzia Adam Roch został pierwotnie powołany na stanowisko sędziego w Izbie Dyscyplinarnej, która to Izba, choć była organem powiązanym administracyjnie z Sądem Najwyższym, jednak sama nie miała statusu sądu w rozumieniu konstytucyjnym (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt. BSA I-4110-1/2020 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22). Podjęcie przez niego czynności orzeczniczych w Sądzie Najwyższym - Izbie Karnej nastąpiło bez dochowania wymogów określonych w art. 179 Konstytucji RP, a więc bez zachowania procedury przewidzianej dla ubiegania się o stanowisko w sądzie przewidzianym w Konstytucji RP. Naruszenie tej procedury, również uzasadnia stwierdzenie braku dochowania instytucjonalnych i ustrojowych gwarancji zapewnienia bezstronności i niezawisłości sądu ukonstytuowanego z udziałem sędziego Adama Rocha, który w tak wadliwy sposób został powołany do orzekania w Izbie Karnej Sądu Najwyższego (por. też m.in. postanowienie SN z 3 września 2024 r., III KK 341/24, postanowienie SN z 14 października 2024 r., III KK 286/23).

Pojęcie bezstronności należy tymczasem rozumieć jako obiektywną bezstronność sędziego, w tym zarówno subiektywne poczucie sędziego co do własnej bezstronności, jak i jego bezstronność w odbiorze zewnętrznym opartą na zobiektywizowanych przesłankach i analizowaną przez odwołanie się do oceny sytuacji dokonanej przez przeciętnego, rozsądnie rozumującego obserwatora procesu (por. wyroki TK: z 27.01.1999 r., K 1/98, OTK-A 1999/1, poz. 3, oraz z 20.07.2004 r., SK 19/02, OTK-A 2004/7, poz. 67; uchwała SN z 26.04.2007 r., I KZP 9/07, OSNKW 2007/5, poz. 39; wyroki SN: z 8.01.2009 r., III KK 257/08, LEX nr 532400, oraz z 18.03.2009 r., IV KK 380/08, LEX nr 491543). Trafnie wskazuje wnioskodawca, że w odniesieniu do sędziego objętego żądaniem wyłączenia od orzekania w sprawie warunek bezstronności i niezawisłości sędziowskiej nie jest spełniony. Udział w składzie orzekającym Sądu Najwyższego SSN Adam Roch, ze względu na brak bezstronności tego sędziego powiązany z wadą nominacyjną,

proceedzi do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a więc nienależytej obsady sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2024 r., V KO 14/24).

Kierując się koniecznością zapewnienia skazanemu prawa do bezstronnego i niezależnego sądu ustanowionego ustawą, uwzględniając, że w sprawie ziściły się przesłanki określone w art. 41 § 1 k.p.k., należało orzec jak na wstępie.

[WB]

r.g.